

Sygn. akt II Ca 288/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karina Marczak
Sędziowie:	SO Mariola Wojtkiewicz SR del. Mariusz Grobelny (spr.)
Protokolant:	stażysta Anna Grądzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 września 2016 roku w S.

sprawy z powództwa **K. P.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 października 2015 roku, sygn. akt I C 1066/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) **w punkcie II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda K. P. kwotę 522,75 zł (pięćset dwadzieścia dwa złote i siedemdziesiąt pięć groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 20 sierpnia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz oddala powództwo w pozostałym zakresie;**

b) **w punkcie III. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda K. P. kwotę 3650 (trzy tysiące sześćset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;**

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda K. P. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Mariola Wojtkiewicz SSO Karina Marczak SSR del. Mariusz Grobelny

Sygn. akt II Ca 288/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2015r. Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim:

I. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda K. P. kwotę 2.477,25 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 02 sierpnia 2011r. do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.927,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim kwotę 554 zł tytułem zwrotu części nieuiszczonych kosztów sądowych;

V. zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim kwotę 112,70 zł tytułem zwrotu części nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następującym stanie faktycznym i rozważaniach:

W dniu 21 marca 2011 r. K. P. był właścicielem pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...). Tego dnia w W. na ulicy (...) kierujący pojazdem marki F. (...) o nr rej. (...) korzystający w tym dniu z gwarantowanej przez pozwanego ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane ich ruchem nie zastosował się do znaku STOP i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierowanemu przez K. P. pojazdowi marki N. (...) o nr rej. (...), na skutek czego doszło do zderzenia pojazdów i uszkodzenia pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...). Zgłoszenie wystąpienia szkody w pojeździe powoda zostało przyjęte przez pozwanego zakład ubezpieczeń w dniu 22 marca 2011 r. Na podstawie wyceny nr PL (...) z dnia 25 marca 2011 r. T. R. działający na zlecenie pozwanej ustalił wartość rynkową pojazdu N. (...) o nr rej. (...) przed szkodą z dnia 21 marca 2011 r. na kwotę 2.500 złotych brutto, a po szkodzie z dnia 21 marca 2011 r. – na kwotę 1.800 złotych brutto. Na podstawie kalkulacji naprawy nr (...) sporządzonej w systemie (...) w dniu 25 marca 2011 r. działający na zlecenie pozwanego T. R. koszt naprawy uszkodzeń powstałych w pojeździe marki N. (...) o nr rej. (...) w wyniku kolizji z dnia ustalił na kwotę 1.991,28 złotych brutto. W piśmie z dnia 25 marca 2011 r. (...) S.A. z siedzibą w W. poinformowała K. P., że naprawę uszkodzeń powstałych w pojeździe N. (...) o nr rej. (...) w następstwie kolizji z dnia 21 marca 2011 r. uznała za ekonomicznie nieuzasadnioną i w związku z przyznała mu bezsporną kwotę odszkodowania w wysokości 1.800 złotych. W dniu 28 marca 2011 r. K. P. posługując się pocztą elektroniczną przesłał do pozwanego wiadomość, w której treści zakwestionował ustaloną przez pozwanego wartość jego pojazdu wedle stanu sprzed szkody z dnia 21 marca 2011 r. oraz ustalony przez pozwanego zakres uszkodzeń pojazdu. W dniu 31 marca 2011 r. J. M. prowadzący przedsiębiorstwo pod nazwą Biuro R. J. M. w S., działając na zlecenie powoda opracował wycenę nr R-2011/03/05, w której wartość rynkową pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...) wedle stanu jak przed szkodą ustalił na kwotę 11.500 złotych brutto żądając za wykonaną usługę wynagrodzenia w wysokości 246,00 złotych brutto. Ww. wycenę wraz z fakturą za jej sporządzenie powód przesłał pozwanemu za pośrednictwem poczty elektronicznej w dniu 05 kwietnia 2011 r. Na podstawie decyzji z dnia 08 kwietnia 2011 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wysokość odszkodowania należnego K. P. tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe marki N. (...) o nr rej. (...) z dnia 21 marca 2011 r. ustaliła na kwotę 2.400 złotych, w tym 600 złotych tytułem zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego i po potrąceniu już wypłaconej kwoty 1.800 złotych na wskazany rachunek bankowy przekazał kwotę 600 złotych. Na podstawie decyzji z dnia 14 kwietnia 2011 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wysokość odszkodowania należnego K. P. tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe marki N. (...) o nr rej. (...) z dnia 21 marca 2011 r. ustaliła na kwotę 2.690 złotych, w tym 600 złotych tytułem zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego i 2.090 złotych tytułem szkody całkowitej i po potrąceniu już wypłaconej kwoty 2.400 złotych na wskazany rachunek bankowy przekazał kwotę 290 złotych informując powoda w piśmie z dnia 14 kwietnia 2011 r., że wartość jego pojazdu w stanie sprzed szkody z dnia 21 marca 2011 r. ustaliła na kwotę 4.400 złotych brutto, a wartość pojazdu po szkodzie z dnia 21 marca 2011 r. na kwotę - 2.310 złotych. Na podstawie decyzji z dnia 06 maja 2011 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wysokość odszkodowania należnego K. P. tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe marki N. (...) o nr rej. (...) z dnia 21 marca 2011 r. ustaliła na kwotę 3.590 złotych, w tym łącznie 1.500 złotych tytułem zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego i 2.090

złotych tytułem szkody całkowitej i po potrąceniu już wypłaconej kwoty 2.690 złotych na wskazany rachunek bankowy przekazała kwotę 900 złotych. Na podstawie decyzji z dnia 07 czerwca 2011 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wysokość odszkodowania należnego K. P. tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe marki N. (...) o nr rej. (...) z dnia 21 marca 2011 r. ustaliła na kwotę 4.660,10 złotych, w tym łącznie 2.670,10 złotych tytułem zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego i 2.090 złotych tytułem szkody całkowitej i po potrąceniu już wypłaconej kwoty 3.590 złotych na wskazany rachunek bankowy przekazała kwotę 1.070,10 złotych. W dniu 27 czerwca 2011 r. J. M. prowadzący przedsiębiorstwo pod nazwą Biuro R. J. M. w S., działając na zlecenie powoda, na podstawie kalkulacji nr (...) oraz dokumentacji fotograficznej obrazującej stan pojazdu po szkodzie z dnia 21 marca 2011 r., opracował ocenę techniczną nr R-2011/06/07, w której wartość pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...) w stanie po szkodzie z dnia 21 marca 2011 r. ustalił na kwotę 6.700 złotych brutto, zaś koszt naprawy uszkodzeń powstałych ww. pojeździe w wyniku kolizji z dnia 21 marca 2011 r. - na kwotę 11.818,10 złotych brutto żądając za wykonaną usługę wynagrodzenia w wysokości 276,75 złotych brutto płatnej przelewem. W dniu 26 kwietnia 2011 r. K. P. udzielił F. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) S.C. Biuro Pomocy Prawnej i Dochodzenia Odszkodowań z siedzibą w S. pełnomocnictwa do reprezentowania go w sprawie szkody w pojeździe marki N. o nr rej. (...) z dnia 21 marca 2011 r. Pismem z dnia 22 lipca 2011 r., z datą wpływu w (...) Centrum (...) w (...) S.A. w dniu 12 sierpnia 2011 r., K. P. wezwał (...) S.A. z siedzibą w W. do zapłaty kwoty 7.832,75 złotych, w tym 7.310 złotych tytułem pełnej rekompensaty szkody z dnia 21 marca 2011 r. w pojeździe N. (...) o nr rej. (...),75 złotych tytułem zwrotu kosztów sporządzenia przez niezależnego rzeczoznawcę opinii technicznej i kalkulacji naprawy w terminie 7 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W piśmie z dnia 14 września 2011 r. (...) S.A. z siedzibą w W. poinformowała powoda o odmowie spełnienia żądania zapłaty i podtrzymaniu swojego dotychczasowego stanowiska w sprawie likwidacji szkody z dnia 21 marca 2011 r. powstałej w pojeździe marki N. (...) o nr rej. (...). Koszt naprawy pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...) usuwającej uszkodzenia powstałe na skutek kolizji z dnia 21 marca 2011 r. wykonanej w okresie zaistnienia szkody w niezależnym warsztacie blacharsko-lakierniczym działającym na terenie województwa (...), oferującym usługi na odpowiednio wysokim poziomie przy zastosowaniu części oryginalnych sygnowanych znakiem producenta pojazdu z uwzględnieniem stopnia zużycia zgodnie z ustaleniami pozwanej i przy uwzględnieniu stawki w wysokości 105 złotych netto za roboczogodzinę prac naprawczych innych niż lakiernicze i 115 złotych netto za roboczogodzinę prac lakierniczych wyniósłby 4.638,97 złotych brutto, a tak wykonana naprawa w pełni przywróciłaby pojazd do stanu sprzed szkody i nie doprowadziłaby do wzbogacenia powoda, ani nie skutkowałby powstaniem ubytku wartości rynkowej pojazdu. Części zamiennie o porównywalnej jakości wykonania i spełniające kryteria jakościowe jak części oryginalne sygnowane znakiem producenta pojazdu powoda nie występowały w dacie ustalenia odszkodowania przez pozwany zakład ubezpieczeń i nie występują nadal. Wartość pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...) w stanie sprzed szkody z dnia 21 marca 2011 r. nie będzie niższa niż 4.800 złotych brutto. Średnia wartość pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...) w stanie sprzed szkody z dnia 21 marca 2011 r. wynosiła 7.800 złotych brutto.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za częściowo zasadne. Jako podstawę prawną żądania pozwu Sąd uznał przepisy art. 436 kc w zw. z art. 415 kc w zw. z art. 822 § 1 i § 4 kc. Sąd I instancji przyjął, iż zgodnie z przepisem art. 436 § 2 kc w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody ich posiadacze mogą wzajemnie żądać naprawienia szkód na zasadach ogólnych. Odesłanie do przepisów ogólnych o czynach niedozwolonych, a dokładnie do art. 415 kc, który przewiduje, że kto ze swej winy wyrządza drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia prowadzi do konkluzji, że dla przypisania określonego podmiotowi odpowiedzialności deliktowej na podstawie przywołanych wyżej przepisów konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek:

1. powstanie szkody rozumianej jako uszczerbek w dobrach prawnie chronionych o charakterze majątkowym, a w przypadkach określonych w ustawie - także o charakterze niemajątkowym,
2. wyrządzenie szkody czynem niedozwolonym polegającym na bezprawnym i zawinionym zachowaniu sprawcy szkody,
3. związek przyczynowy pomiędzy czynem niedozwolonym a powstaniem szkody.

Zdaniem Sądu I instancji w analizowanym stanie faktycznym wszystkie wymienione wyżej przesłanki zostały spełnione. W dniu 21 marca 2011 r. stanowiący własność powoda pojazd marki N. (...) o nr rej. (...) został bowiem uszkodzony w następstwie bezprawnego i zawinionego działania J. C. kierującego pojazdem marki F. (...) o nr rej. (...) korzystającego w tym dniu z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane ich ruchem udzielonej przez pozwanego zakład ubezpieczeń, a pomiędzy działaniem sprawcy i powstaniem szkody w pojeździe powoda zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Okoliczności te nie były zresztą przedmiotem sporu, jako że wypłacając powodowi odszkodowanie w łącznej kwocie 4.660,10 złotych, w tym 2.090 złotych tytułem szkody całkowitej i 2.670,10 złotych tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego pozwanego co do zasady uznał swoją odpowiedzialność za szkodę prezentując natomiast odmienny od powoda pogląd w kwestii rozmiaru tej ostatniej i sposobu jej naprawienia, a w konsekwencji- w kwestii wysokości odszkodowania. Sąd Rejonowy nadmienił przy tym, że wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy samochodu, zaś o wysokości długu, w który po wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego przekształca się odpowiedzialność gwarancyjna ubezpieczyciela, decydują przepisy Kodeksu cywilnego. Nie ma bowiem różnicy w pojęciu szkody w rozumieniu ogólnych przepisów prawa cywilnego i szkody w rozumieniu prawa ubezpieczeniowego, gdyż w obu przypadkach chodzi utratę lub zmniejszenie aktywów bądź powstanie lub zwiększenie pasywów u osoby poszkodowanej. Do ustalenia szkody w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej stosuje się ogólne zasady prawa odszkodowawczego. Odszkodowanie ubezpieczeniowe różni się jednak od zwykłego odszkodowania określonego w art. 361 kc co do charakteru, przesłanek i wymiaru świadczenia. W myśl przepisu art. 363 § 1 kc naprawienie szkody może nastąpić według wyboru poszkodowanego bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy, gdy tymczasem odszkodowanie ubezpieczeniowe z tytułu odpowiedzialności cywilnej, a także innych ubezpieczeń [vide art. 805 kc i art. 828 kc], wypłaca się zawsze w pieniądzu. Odszkodowanie ubezpieczeniowe należy się z tytułu odpowiedzialności gwarancyjnej a nie sprawczej. Podstawą prawną powstania roszczenia o odszkodowanie ubezpieczeniowe jest istnienie stosunku prawnego ubezpieczenia, a przesłanką- powstanie szkody wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego przewidzianego w warunkach danego ubezpieczenia. Związek przyczynowy w sensie sprawstwa jest zatem w przypadku odpowiedzialności gwarancyjnej zastąpiony związkiem normatywnym tj. przepisem ustawy lub postanowieniem umownym wiążącym obowiązek naprawienia szkody z określonymi okolicznościami jej powstania. Przy ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej odesłanie do obowiązującego prawa oznacza odesłanie do przepisu art. 361 k.c. tj. do związku przyczynowego adekwatnego. Do odszkodowania ubezpieczeniowego przy ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej znajduje też zastosowanie obowiązująca w prawie odszkodowawczym zasada pełnego odszkodowania, która odnosi się do szkody wyrządzonej przez ubezpieczonego innej osobie. Z przepisu art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 361 k.c. wynika, że odpowiedzialny za wypadek posiadacz pojazdu zobligowany jest do rekompensaty poszkodowanemu wszelkiej szkody majątkowej oraz do naprawienia krzywdy przez zapłatę zadośćuczynienia. Odszkodowanie obejmuje wszelkie szkody, a więc poniesione straty i utracone korzyści, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Ciężar dowodu szkody spoczywa przy tym na poszkodowanym, bo to on wywodzi z nich skutki prawne. W przypadku uszkodzenia pojazdu mechanicznego odszkodowanie obejmuje przede wszystkim kwotę pieniężną konieczną do opłacenia jego naprawy lub przywrócenia do stanu sprzed wypadku. Osoba odpowiedzialna jest zobowiązana zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia poprzedniego stanu samochodu, do których należą koszty nowych części i innych materiałów [analogicznie wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 1972 r., II CR 425/72, OSNCP 1973/ 6/111]. Przywrócenie rzeczy uszkodzonej do stanu poprzedniego polega przy tym na doprowadzeniu jej do stanu używalności w takim zakresie, jaki istniał przed wyrządzeniem szkody. Z uwagi na kompensacyjny charakter odszkodowania naprawa samochodu przez poszkodowanego nie może być natomiast źródłem jego wzbogacenia. Przenosząc powyższe na grunt sprawy Sąd Rejonowy przypomniał, że postępowanie likwidacyjne pozwanego zakończył metodą szkody całkowitej wypłacając powodowi, poza zwrotem kosztów najmu pojazdu zastępczego, kwotę 2.090 brutto złotych stanowiącą różnicę pomiędzy ustaloną na kwotę 4.400 złotych brutto wartością pojazdu powoda w stanie przed szkodą a ustaloną na kwotę 2.310 złotych brutto wartością pojazdu powoda w stanie po szkodzie, zaś na etapie postępowania sądowego zakwestionował dodatkowo celowość i ekonomiczną zasadność ewentualnej naprawy pojazdu powoda przy użyciu

nowych oryginalnych części zamiennych sygnowanych znakiem producenta pojazdu uznając, że z uwagi na wiek pojazdu w chwili szkody tj. 27 lat i jego zużycie, w tym widoczne na nim ślady wcześniejszych uszkodzeń dla przywrócenia go do stanu sprzed szkody wystarczającym, a zarazem ekonomicznie uzasadnionym będzie zastosowanie do naprawy części alternatywnych o takich samych parametrach użytkowych i estetycznych, jak części oryginalne sygnowane znakiem producenta pojazdu, ale znacznie od tych ostatnich tańszych i z uwzględnieniem stawek za roboczogodzinę prac naprawczych w wysokości po 60 złotych netto tj. po 73,80 złotych brutto dla prac blacharskich i lakierniczych, a na wypadek, gdyby powód domagał się wypłaty odszkodowania w wysokości kosztów naprawy przeprowadzonej w autoryzowanym warsztacie naprawczym z użyciem części oryginalnych sygnowanych logo producenta pojazdu, domagała się udokumentowania przez powoda faktu poniesienia kosztów tak wykonanej naprawy. Powód tymczasem nie negował zasadności rozliczenia szkody metodą szkody całkowitej, lecz zarzucał pozwanej zaniżenie wartości rynkowej jego pojazdu w stanie sprzed szkody i po szkodzie, która, jego zdaniem, opartym odpowiednio na opiniach nr: R-2011/03/05 z dnia 31 marca 2011r. i R-2011/06/07 z dnia 27 czerwca 2011 r. sporządzonych przez rzeczoznawcę samochodowego J. M. wynosiła odpowiednio: 11.500 złotych brutto i 6.700 złotych brutto.

Dla rozstrzygnięcia sporu Sąd I skorzystał z opinii biegłego w dziedzinie techniki samochodowej, pojazdów mechanicznych i technicznej rekonstrukcji korelacji pojazdów w zdarzeniach drogowych Z. K. z dnia 02 lipca 2015 r., której przyznał miano wiarygodnej i przekonującej, W opisanym stanie rzeczy Sąd przyjął, że wartość pojazdu marki N. (...) o nr rej. (...) wedle stanu sprzed szkody z dnia 21 marca 2011 r. wynosi co najmniej 4.800 złotych brutto, a co za tym idzie, że wartość szkody odniesionej przez powoda w wyniku kolizji z dnia 21 marca 2011 r. wyraża się w kwocie 4.638,97 złotych brutto, czyli, że przy uwzględnieniu już wypłaconej powodowi kwoty 2.090 złotych tytułem szkody, dla pełnej rekompensaty przedmiotowej szkody świadczenie odszkodowawcze powinno być uzupełnione o kwotę 2.548,97 złotych. (4.638,97-2.090). Niemniej jednak, biorąc pod uwagę związanie Sądu podstawą faktyczną powództwa, w ramach którego tytułem odszkodowania za uszkodzenie pojazdu powód domagał się kwoty 2.477,25 złotych, wyłącznie taką kwotę Sąd mógł na jego rzecz z tego tytułu zasądzić.

Za nieuzasadnione w całości Sąd I instancji uznał roszczenie powoda o zwrot kosztów sporządzenia na jego zlecenie przez (...) opinii technicznych nr: R-2011/03/05 z dnia 31 marca 2011 r. i R-2011/06/07 z dnia 27 czerwca 2011 r. Wskazał przy tym, że znane są mu poglądy orzecznictwa i judykatury dotyczące związku przyczynowego pomiędzy kosztami prywatnej ekspertyzy określającej koszty naprawy pojazdu a szkodą majątkową w pojeździe, to jednak jego uwadze nie uszło, że powód nie udowodnił faktu ich poniesienia, a było to konieczne w świetle stanowiska pozwanej kwestionującej celowość tego wydatku co do zasady, a więc, wnioskując z większego na mniejsze, także co do faktu ich poniesienia i co do ich wysokości. Tymczasem jako dowód na okoliczność i wysokość wydatków poniesionych w związku ze zleceniem sporządzenia prywatnych ekspertyz K. P. przedłożył jedynie faktury VAT nr: (...) i (...), które, jako dokumenty prywatne, potwierdzają jedynie, że wystawca faktury złożył zawarte w niej oświadczenie, ale już nie fakt, że nabywca dokonał zapłaty za wykonaną usługę odpowiednio w gotówce i przelewem. Faktu dokonania zapłaty w wysokości wynikającej z każdej z przedłożonych faktur powód nie wykazał też w inny sposób, a nie wskazuje na niego treść faktur. W tej sytuacji, nie negując, że co do zasady koszty sporządzenia prywatnej ekspertyzy mogą mieścić się w ramach szkody majątkowej, Sąd uznał roszczenie powoda w tym zakresie za niewykazane, a ponieważ związany był także podstawą faktyczną powództwa, żądanie w zakresie zapłaty kwoty 522,75 złotych oddalił.

O odsetkach za opóźnienie w zapłacie świadczenia odszkodowawczego Sąd I instancji orzekł zgodnie z przepisem art. 481 §1 kc w zw. z przepisem art. 817 § 1 kc, który stanowi, że zakład ubezpieczeń powinien spełnić świadczenie w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia o wypadku. Odstępstwo od tej zasady przewiduje przepis art. 817 § 2 k.c., stosownie do którego jeżeli wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych dla ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od wyjaśnienia powyższych okoliczności. Jednak bezsporną część świadczenia zakład powinien spełnić w terminie przewidzianym w art. 817 § 1 kc. Skoro zatem powód dokonał zgłoszenia szkody w dniu 22 marca 2011 r., to trzydziestodniowy termin do jej likwidacji upłynął z dniem 21 kwietnia 2011 r. i od dnia następnego datowane jest opóźnienie pozwanego w spełnieniu świadczenia. Pozwany nie wykazał bowiem, aby w

sprawie zachodziły szczególne okoliczności, o których mowa w przepisie art. 817 § 2 kc z tym, że dla Sądu wiążące było jednak żądanie powoda opiewające na późniejszy termin naliczania odsetek.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z wyrażoną w przepisie art. 98 § 1 i 3 kpc i art. 100 kpc zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Przyjmując, że powód wygrał proces w 83% Sąd ustalił, że w takim zakresie należy mu się od pozwanego zwrot kosztów procesu, a jednocześnie zobowiązany jest zwrócić pozwanemu 17 % poniesionych przez nią kosztów procesu, po czym, w wyniku kompensaty kosztów, jakie strony procesu powinny sobie zwrócić obliczył, że tytułem zwrotu kosztów procesu pozwana powinna zapłacić na rzecz powoda kwotę 2.927,50 złotych. Sąd I instancji ustalił przy tym, że koszty procesu poniesione przez powoda obejmowały: 150 złotych tytułem opłaty od pozwu, łącznie 2.900 złotych tytułem zaliczek na poczet opinii biegłych i 600 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego na podstawie § 6 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. Opłaty za czynności radców prawnych i ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, zaś koszty pozwanego: 600 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego ustalonego na podstawie § 6 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. Opłaty za czynności radców prawnych i ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu i 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, O nieuiszczonych kosztach sądowych w postaci poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa kosztach opinii biegłych w części przewyższającej uiszczone na ten cel zaliczki Sąd Rejonowy orzekł na podstawie przepisu art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 kpc (3.566,70 zł łączne koszty sporządzenia opinii – 2.900 zł łączna kwota zaliczek = 666,70 zł, $666,70 \text{ zł} \times 83\% = 554 \text{ zł}$, $666,70 \text{ zł} - 554 \text{ zł} = 112,70 \text{ zł}$).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód K. P., zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w zakresie oddalającym powództwo co do kwoty 522,75 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 02 sierpnia 2011r. do dnia zapłaty. Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dodatkowo kwoty 522,75 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 02 sierpnia 2011r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W apelacji powód podniósł następujące zarzuty:

- naruszenie prawa materialnego - przepisów art. 361 § 1 i 2 kc, poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, na skutek czego Sąd instancji przyjął, że obowiązek pozwanego naprawienia szkody poprzez wypłatę sumy pieniężnej z tytułu sporządzenia na zlecenie powoda wyceny i opinii przez niezależnego rzeczoznawcę samochodowego w związku ze zdarzeniem z dnia 21 marca 2011r. uzależniony jest od tego, czy poszkodowany dokonał zapłaty za sporządzoną wycenę i opinię, podczas gdy szkoda w powyższym zakresie zaistniała poprzez sam fakt powstania wymagalnego zobowiązania poszkodowanego względem rzeczoznawcy i polegała ona na zwiększeniu pasywów powoda, nie będąc uzależnioną od faktycznej realizacji tego zobowiązania.

- naruszenie prawa materialnego - art. 6 kc, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, na skutek czego Sąd I instancji uznał, że powód nie udowodnił roszczenia o zwrot kosztów opinii niezależnego rzeczoznawcy, podczas gdy z przedłożonych wraz z pozwem dokumentów wynika ewidentnie, iż - z uwagi na istnienie wymagalnego zobowiązania powoda do uiszczenia na rzecz rzeczoznawcy powyższych kosztów - powód podniósł szkodę wyrażającą się zwiększeniem jego pasywów i objętą odpowiedzialnością gwarancyjną pozwanego.

- naruszenie przepisów postępowania - art. 232 kpc, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, na skutek czego Sąd I instancji uznał, że powód nie wskazał dowodów celem wykazania jego roszczenia o zwrot kosztów opinii niezależnego rzeczoznawcy, podczas gdy do pozwu załączone zostały faktury VAT dokumentujące fakt i wysokość poniesionej przez niego szkody w powyższym zakresie.

W uzasadnieniu apelacji powód podniósł, że szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 kc obejmuje również stratę, wynikającą ze zwiększenia pasywów poszkodowanego. Powód przedkładając wraz z pozwem faktury wystawione przez rzeczoznawcę samochodowego, których przedmiotem jest zapłata za usługi polegające na wycenie wartości rynkowej uszkodzonego pojazdu oraz na oszacowaniu wysokości szkody w pojeździe, udowodnił, iż powstały względem niego zobowiązania do uiszczenia kosztów ww. usług, tym samym doszło do zwiększenia pasywów w jego majątku. W fakturach termin zapłaty został określony na dzień 07 kwietnia 2011r. i 05 lipca 2011r., niewątpliwie mamy do czynienia zatem z zobowiązaniem wymagalnym. Nie ulega wątpliwości, że powód nie posiadając wiedzy i umiejętności technicznych do określenia wysokości szkody, rzeczywiście powstałej w jego pojeździe, zmuszony był zwrócić się do niezależnego rzeczoznawcy samochodowego. W konsekwencji tego, że wypłacona przez pozwanego kwota odszkodowania była nieadekwatna do zakresu uszkodzeń pojazdu powoda (co zostało w niniejszym postępowaniu wykazane i potwierdzone przez Sąd I instancji poprzez wydanie wyroku zasądzającego od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę odszkodowania tytułem kosztów naprawy jego pojazdu) sporządzenie wyceny oraz opinii przez niezależnego rzeczoznawcę było konieczne i obiektywnie uzasadnione. W związku z udzieleniem w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC ochrony ubezpieczeniowej sprawy kolizji z dnia 21 marca 2011r. pozwany ponosi zatem odpowiedzialność gwarancyjną także w wyżej wskazanym zakresie. Sąd I instancji bezzasadnie przyjął, że pozwany kwestionował fakt poniesienia przez powoda i wysokość kosztów sporządzenia opinii przez niezależnego rzeczoznawcę. Na żadnym etapie pozwany nie kwestionował faktu poniesienia tychże kosztów, ani ich wysokości, a jedynie ogólny obowiązek ich zwrotu na rzecz powoda. Sąd I instancji, przyjmując za przesłankę kwestionowanie odpowiedzialności przez pozwanego, wysnuł tylko na tej podstawie błędny wniosek, że kwestionowany jest także zarówno fakt poniesienia kosztów opinii przez powoda, jak i ich wysokość, podczas gdy między jednym a drugim nie zachodzi żaden związek uzasadniający takie wnioskowanie. Pewna sprzeczność występuje także w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji w zakresie kwalifikowania faktur VAT jako dokumentów prywatnych. Sąd wskazał bowiem, że mając taki charakter, faktury potwierdzają jedynie, że ich wystawca złożył oświadczenie w nich zawarte, a nie fakt dokonania zapłaty za wykonaną usługę, po czym przyjął, że faktu dokonania zapłaty powód nie udowodnił w żaden inny sposób, a nie wskazuje na niego treść faktur. Z powyższego wynika, że Sąd zdaje się stać na stanowisku, iż w razie objęcia treścią faktur faktu uiszczenia należności przez powoda, faktury te stanowiłyby wystarczający dowód w tym zakresie. W kwestii żądania odsetek ustawowych od kosztów sporządzenia wyceny i opinii przez rzeczoznawcę powód podtrzymuje stanowisko wyrażone w treści pozwu. Zgodnie z pismem z dnia 22 lipca 2011r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należnego mu odszkodowania w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez pozwanego wezwania do zapłaty. Pozwany otrzymał wezwanie w dniu 25 lipca 2011r. (przyjmując 3 - dniowy termin na jego doręczenie przesyłką poleconą), a zatem odsetki winny być naliczone od dnia 02 sierpnia 2011r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja powoda zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji bezpodstawnie oddalił powództwo w zakresie kwoty 522,75 zł, żądanej przez powoda tytułem kosztów prywatnej opinii sporządzonej przez (...). W pierwszej kolejności zauważyć należy, że Sąd Rejonowy nie wykluczył, że co do zasady tego rodzaju koszty mogą stanowić element szkody związanej z wypadkiem komunikacyjnym. Sąd Okręgowy podziela pogląd, że poniesione przez poszkodowanego koszty na sporządzenie wyceny przez rzeczoznawcę, jeżeli w okolicznościach sprawy były konieczne i obiektywnie uzasadnione, mieszczą się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego (tak również Sąd Najwyższy m.in. w uchwale z dnia 18 maja 2004r., sygn. akt III CZP 24/04, LEX nr 106617). Wątpliwości Sądu Okręgowego nie budzi to, że w okolicznościach niniejszej sprawy koszty opinii rzeczoznawcy J. M. należało uznać za konieczne i uzasadnione. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowo wykazało, że wypłacone powodowi odszkodowania z tytułu wypadku komunikacyjnego zostało bezzasadnie zaniżone przez pozwanego zakład ubezpieczeń. Z uwagi na stanowisko pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego za celowe uznać zlecenie przez powoda sporządzenie wyceny szkody przez niezależnego rzeczoznawcę techniki samochodowej. Powód nie posiadając niezbędnej wiedzy technicznej tylko w ten sposób mógł dokonać weryfikacji prawidłowości ustalenia wysokości szkody przez pozwanego. Podzielić należy stanowisko powoda, że w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy błędnie oddalił powództwo w

powyższym zakresie, uznając że powód nie wykazał faktu poniesienia kosztów związanych ze sporządzeniem wyceny przez J. M.. Mieć bowiem należy na uwadze, że powód do pozwu dołączył dwie faktury VAT, wystawione przez wskazanego rzeczoznawcę, opiewające na łączną kwotę 522,75 zł. Z treści faktur faktycznie nie wynika, aby kwoty nimi objęte zostały zapłacone przez powoda. Podkreślić jednak należy, że pozwany na żadnym etapie postępowania nie kwestionował twierdzeń powoda, że zapłacił on na rzecz rzeczoznawcy należności objęte przedmiotowymi fakturami. W tej sytuacji zasadnym było przyjęcie, na podstawie art. 230 kpc, że fakt wydatkowania przez powoda kwoty 522,75 zł został przez pozwanego przyznany. Zgodnie ze wskazanym przepisem, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Nie można również podzielić stanowiska Sądu I instancji, że powód powinien przedstawić dowód zapłaty kwoty wynikającej z faktur z uwagi na kwestionowanie przez pozwanego celowości takiego wydatku. Taki pogląd należy uznać za zbyt daleko idący. Zdaniem Sądu Okręgowego w sytuacji kiedy pozwany nie zakwestionował faktu dokonania takiej zapłaty powód nie był zobowiązany do przedkładania dowodu potwierdzającego tę okoliczność. Jednak nawet ustalenie, że powód nie dokonał zapłaty kwoty 522,75 zł nie powinno stanowić przyczyny oddalenia powództwa w tym zakresie. Sąd Okręgowy podziela bowiem pogląd wyrażony w apelacji przez powoda, że przez szkodę w rozumieniu art. 361 § 2 kc należy traktować również stratę, wynikającą ze zwiększenia się pasywów po stronie poszkodowanego. Powód wykazał bowiem wystarczająco, przedkładając faktury VAT, że po jego stronie powstało zobowiązanie do zapłaty należności wynikających z tych faktur. Takie zobowiązanie niewątpliwie stanowi uszczerbek majątkowy po stronie powoda. Zauważyć przy tym należy, że powód wykazał również, dołączając do pozwu kosztorysy J. M., że rzeczoznawca ten wykonał na rzecz powoda usługę, której dotyczą faktury. W związku z tym za zasadne należy uznać podniesione przez apelującego zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 361 kc, art. 6 kc i art. 232 kpc.

Uznając, że zasadnym było uwzględnienie powództwa powoda w zakresie żądania zasądzenia na jego rzecz kwoty 522,75 zł należało uznać również za zasadne żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od tej kwoty. To żądanie zasługiwało jednak tylko na częściowe uwzględnienie. Powód domagał się zasądzenia tych odsetek od dnia 02 sierpnia 2011r., powołując się na fakt wezwania pozwanego do zapłaty tej kwoty pismem z dnia 22 lipca 2011r., w którym określił pozwanemu 7 dniowy termin do zapłaty należności, liczony od chwili otrzymania pisma. Powód nie dołączył potwierdzenia doręczenia tego pisma pozwanemu. Do pozwu zostało dołączone jedynie potwierdzenie nadania przedmiotowego wezwania do zapłaty. Z tego potwierdzenia wynika, że pismo z dnia 22 lipca 2011r. zostało przez powoda nadane dopiero w dniu 09 sierpnia 2011r. Z akt szkody wynika zaś, że pismo to wpłynęło do pozwanego w dniu 12 sierpnia 2011r. Uwzględniając określony przez powoda 7 dniowy termin do zapłaty należy uznać, że pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie kwoty 522,75 zł od dnia 20 sierpnia 2011r. W związku z tym brak było jakichkolwiek podstaw do zasądzenia na rzecz powoda odsetek za okres od 2 sierpnia 2011r. do 19 sierpnia 2011r. W tym zakresie powództwo podlegało więc oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 kpc, dokonał zmiany zaskarżonego wyroku Sądu I instancji, w punkcie II tego wyroku, w ten sposób że zasądził na rzecz powoda od pozwanego dodatkowo kwotę 522,75 zł. Od tej kwoty podlegały zasądzeniu odsetki: ustawowe za okres od dnia 20 sierpnia 2011r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016r. do dnia zapłaty.

Konsekwencją powyższej zmiany zaskarżonego wyroku była również zmiana punktu III wyroku Sądu Rejonowego poprzez zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego całości kosztów procesu poniesionych przez powoda w pierwszej instancji tj. kwoty 3.650 zł. Kosztami procesu poniesionymi przez powoda w I instancji były: kwota 150 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 2.900 złotych tytułem zaliczek na poczet opinii biegłych i kwota 600 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powoda będącego adwokatem. W tym miejscu zauważyć należy, że Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku wskazał błędną podstawę określenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika powoda. Z uwagi na to, że był on adwokatem wynagrodzenie pełnomocnika powoda powinno zostać określone zgodnie z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1348). Zdaniem Sądu Okręgowego w związku z tym, że powództwo zostało uwzględnione w znacznej części to na rzecz powoda, podlegała zasądzeniu całość kosztów procesu. Zgodnie bowiem z art. 100 kpc w razie częściowego tylko

uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc, oddalił apelację w zakresie w jakim powód zaskarżył rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego o oddaleniu powództwa o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 522,75 zł za okres od dnia 02 sierpnia 2011r. do dnia 19 sierpnia 2011r.

W punkcie 3 wyroku, z uwagi na uwzględnienie apelacji w zasadniczej części, Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powoda od pozwanego całość kosztów postępowania apelacyjnego. Tymi kosztami była opłata sądowa od apelacji w kwocie 300 zł i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 90 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powoda zostało określona na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Podkreślić należy, że do określenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika powoda nie miały zastosowania przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800). Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 01 stycznia 2016r. Stosownie zaś do treści § 21 tego rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Apelacja w niniejszej sprawie została zaś wniesiona w dniu 10 grudnia 2015r.

SSO Karina Marczak SSO Mariola Wojtkiewicz SSR del. Mariusz Grobelny